

Konsolidácia 2025 a samosprávy

Halič, 19. február, 2025

Michal Lehuta, makroekonóm

VÚB BANKA

Bank of INTESA SANPAOLO

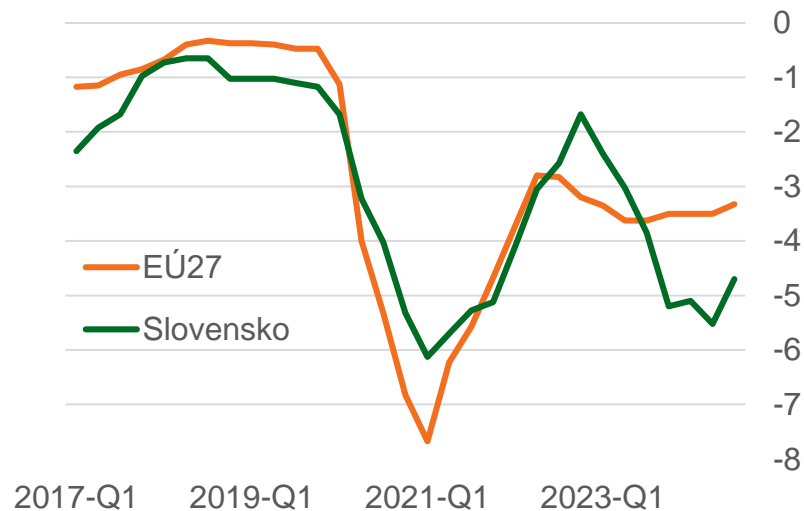
Zhrnutie

- ⇒ Konsolidovať musíme, pretože nastavenie verejných financií je neudržateľné, vyžadujú to národné aj európske pravidlá
- ⇒ Balíček na rok 2025 obsahuje opatrenia za viac ako 2 miliardy eur, najväčšie z nich sú zmeny v sadzbách DPH, vyššia daň pre väčšie firmy a nová daň z finančných transakcií
- ⇒ Zmeny v DPH znamenajú spolu rýchlejšiu rast spotrebiteľských cien o zhruba 0,7 p.b., ročná inflácia tak prekročí 4%
- ⇒ Zmeny v DPPO zaťažia len veľké samosprávne firmy, ktorých zrejme nie je veľa
- ⇒ Transakčná daň obsahuje pre obce výnimku, po novom tiež pre školy a CVČ
- ⇒ Škrty v rodičovskom dôchodku boli vykompenzované 13. dôchodkom, no ohrozenie dôchodcov chudobou rastie
- ⇒ Zmeny v daňovom bonuse a presun škôlok na štát obciam finančne nepomohli
- ⇒ Aj finálny rozpočet verejnej správy počítá s (nerealistickým) poklesom kapitálových výdavkov samospráv

Prečo musíme konsolidovať?

- ☒ Nastavenie verejných príjmov a výdavkov je neudržateľné, vyžadujú to národné aj medzinárodné pravidlá
- ☒ Máme 3. najvyššiu rizikovú prirážku v eurozóne, v kríze nám teoreticky nemusí nikto požičať

Bilancia verejných financií: SR a EÚ (% HDP)

Zdroj: Eurostat, VÚB

Úroky na verejnom dlhu a prirážka (% a p.b.)

Zdroj: Eurostat, VÚB

Čo obsahuje balíček na rok 2025?

Najväčšie opatrenia:

- ☒ Zmeny v sadzbách DPH (711 mil. eur)
- ☒ Vyššia daň pre väčšie firmy (486 mil. eur)
- ☒ Daň z finančných transakcií (464 mil. eur)
- ☒ Škrť rodičovského dôchodku (326 mil. eur)
- ☒ Škrty v daňovom bonuse (147 mil. eur)
- ☒ Navýšenie mýta a diaľničných známok (94 mil. eur)
- ☒ Zvýšenie stropov na sociálne odvody (84 mil. eur)

„Protiopatrenia“:

- ☒ Zníženie daní pre malé firmy (-64 mil. eur)

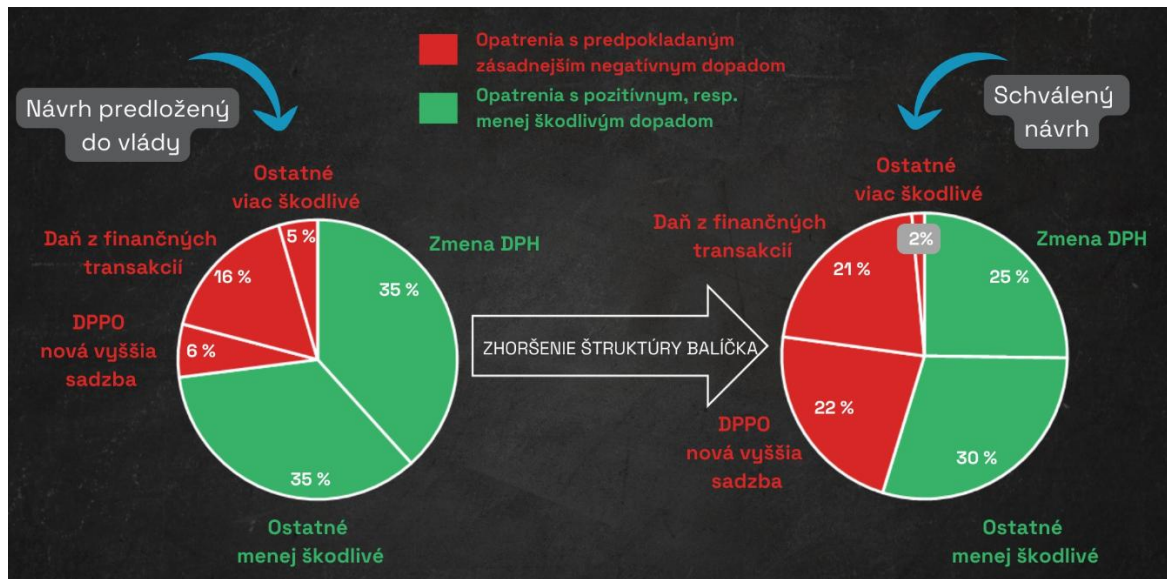
Tabuľka 3: Prehľad opatrení a ich vplyv

(v mil. eur)	2025
1) Hrubé statické vplyvy opatrení (1a + 1b + 1c + 1d)	2 333
1a) Balík na zlepšenie stavu verejných financií¹²	1 760
Zmena DPH	711
DPPO - nová vyššia sadzba	486
Zmena formy vyplácania rodičovského dôchodku	326
Zníženie valorizácie plátov zdravotníkov	54
Zmena v daňovom bonuse	147
Zvýšenie stropov pre platenie sociálnych odvodov	84
Osobitný odvod pre rafinérie	36
Zvýšenie osobitného odvodu z podnikania pre mobil. operátorov	28
Zvýšenie osobitného odvodu pre energetické firmy*	0
Predĺženie daňového superodpisu na investície do priemyslu 4.0	0
Sociálne podniky a daňová licencia	-1
SZČO - navýšenie hranice pre uplatnenie zníženej sadzby	-3
Zníženie zrážkovej dane z dividend	-6
Zníženie výšky nepeň. príjmu z použitia motor. vozidla s alter. pohon.	-11
Vyňatie úrok. výnosov zo štát. dlhopis. zo zákł. osobit. odvodu	-28
Zníženie sadzby DPPO a zvýšenie hranice pre jej uplatnenie	-64
1b) Daň z finančných transakcií	464
1c) Ďalšie legislatívne opatrenia	89
Navýšenie mýta pre nákladné vozidlá	48
Zvýšenie cien diaľničných známok	46
Reforma dani z motorových vozidiel	-5

Balík sa od pôvodného návrhu dost' zmenil

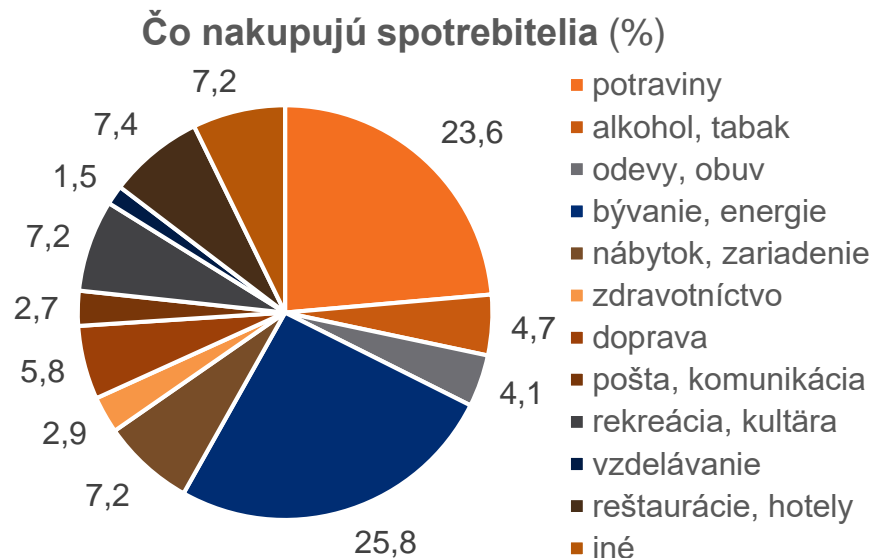
- ☒ Od októbra sa balík ešte dost' zmenil pozmeňovacím návrhmi, z hľadiska ekonomiky k horšiemu
- ☒ Znížil sa podiel zvýšenia DPH (viac výnimiek s nižšími sadzbami), ktorá ekonomike škodí kratšie
- ☒ Daň z príjmov väčších firiem sa zvýšila až na 24% (pôvodne 23%), transakčná daň na 0,4% (pôvodne 0,35%)
- ☒ Februárový daňový výbor znížil odhad dopadu balíčka a zhoršil i makroekonomický vývoj
- ☒ Deficit 2025 tak môže byť vyšší ako plánovaný (4,7% HDP) napriek opatreniam za >2 miliardy

Baliček sa menil k škodlivejšiemu

Zmeny v DPH: drahšie tovary a služby

- ☒ Samosprávy zvyčajne nie sú platcami DPH (t.j. platia ju rovnako, ako spotrebiteľia a malé firmy), no majú iný spotrebný kôš
- ☒ Pri väčšine tovarov a služieb ide o zvýšenie sadzby z 20 na 23%
- ☒ 5%-ná sadzba len pri základných potravinách, liekoch, knihách, v ubytovaní a reštauráciách, 19% pri elektrine a ostatných potravinách
- ☒ Spotrebiteľská inflácia môže tento rok vystúpiť na približne 4%
  - ➔ Priemerný „nákupný košík“ samospráv bude iný ako ten u priemerného spotrebiteľa (no presnejšie ho nepoznáme)

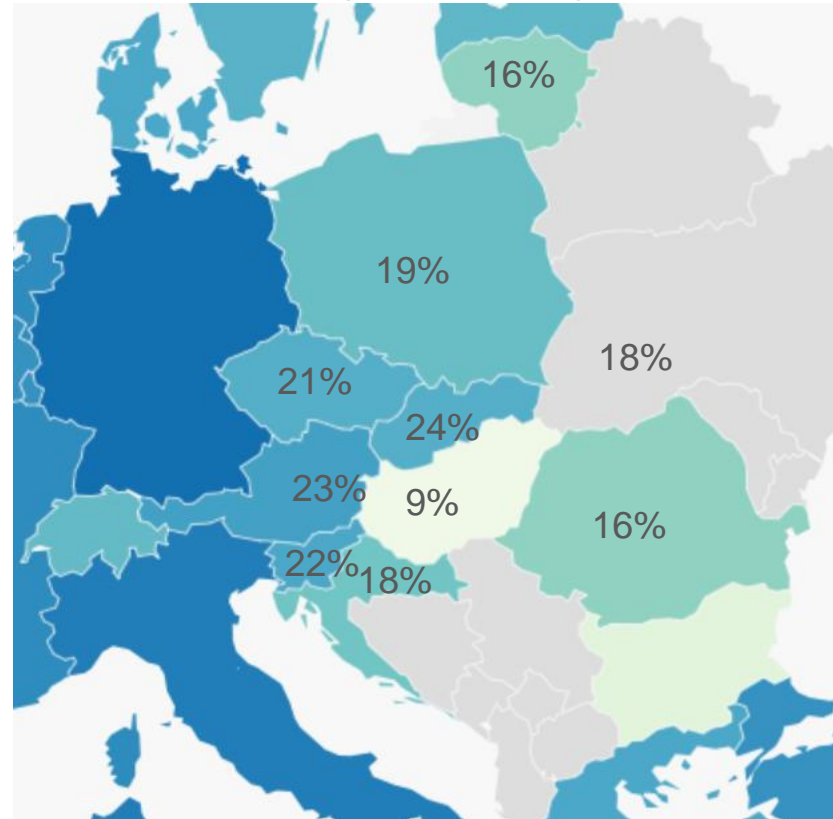

Zdroj: ŠÚSR, spotrebný kôš 2024

Zmeny v DPPO by samosprávy veľmi zat'azit' nemali

- ☒ Sadzba 24% platí až pre firmy s výnosmi nad 5 mil. eur, čo asi nebude spĺňať veľa samosprávnych podnikov, no je najvyššia v regióne V4+
- ☒ Sadzba 21% ostáva pre „stredné“ firmy (výnosy 100-tisíc až 5 mil. eur)
- ☒ Pre mikro firmy klesá sadzba z 15 na 10% (výnosy až do 100-tisíc), čo môže motivovať k deleniu firiem na menšie

Hlavné sadzby z dane z príjmu firiem

Daň z platieb firiem má fungovať od 1.4.

- ⇒ Má ju len Maďarsko a Venezuela, dáva zmysel možno v minimálnej miere a v špecifických oblastiach
- ⇒ 0,4% z transakcie (max. 40 eur), pre výbery hotovosti 0,8%
- ⇒ Koho sa nakoniec týka a koho nie:
  - Školy a CVČ len ak sú obchodné spoločnosti (zmena vo februári 2025)
  - Nevzťahuje sa ani na platby štátu (dane, odvody, poplatky, príspevky...)
  - Nevzťahuje sa na platby kartou

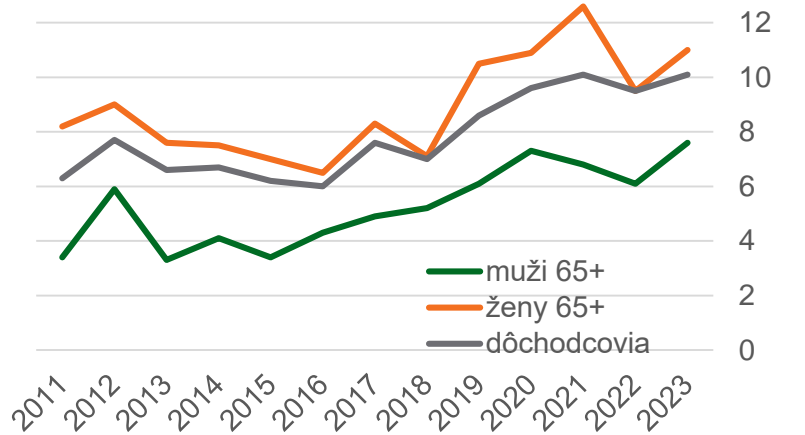
Výnimky:

- Sociálna poisťovňa, Matica slovenská, Slovenská akadémia vied
- rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie
- **obce a vyššie územné celky**
- krajské organizácie cestovného ruchu, oblastné organizácie cestovného ruchu, turistické informačné centrá
- občianske združenia, nadácie, neinvestičné fondy, neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby
- účelové zariadenia cirkvi a náboženskej spoločnosti
- záujmové združenia právnických osôb
- subjekty výskumu a vývoja
- organizácie s medzinárodným prvkom
- Slovenský červený kríž

Škrty v rodičovskom dôchodku boli nahradené 13. penziou

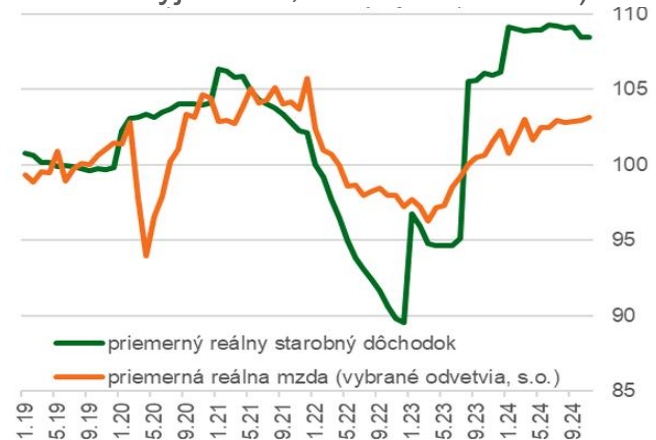
- ☒ Pokles tohto príjmu dôchodcom vykompenzoval nárast 13. dôchodku (stojí 900 mil. eur ročne)
- ☒ Ohrozenie penzistov chudobou je nízke (vysoké len, ak bývajú sami), no rastie
- ☒ V roku 2025 ešte nebude fungovať ani asignácia 2% z dane z príjmu fyzických osôb (t.j. nový, no minimálny „rodičovský dôchodok“)

Ohrozenie chudobou u dôchodcov rastie (%)

Zdroj: ŠÚ SR

Rast priemernej penzie prekonal rast miezd (v reálnom vyjadrení, index 2019=100)

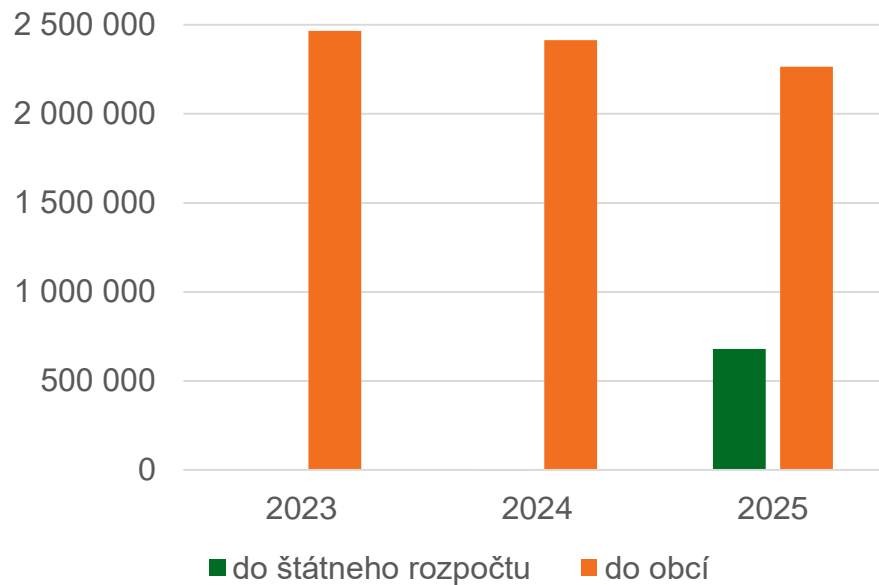

Zdroj: ŠÚ SR

Zmeny v daňovom bonuse a škôlkach obciam nijako nepomohli

- ☒ Výnos z DPFO v hotovostnom vyjadrení porastie vďaka zníženiu daňového bonusu na deti pre väčšinu obyvateľstva (na 100 eur, pre lepšie zarábajúcich sa znižuje až na nulu)
- ☒ Tento nárast ide štátu na financovanie škôlok, ale hotovostný výnos dane smerujúci obciam klesá medziročne len o 148 mil. eur (voči očakávanému rastu o 383 mil. z júna 2024)
- ☒ Podiel obcí z DPFO klesá zo 70 na 55,1% (VÚC z 30 na 29,5%), 560 mil. eur na materské školy prešlo pod ministerstvo školstva (to je cca suma dvoch čísel vyššie)

**Napriek presunu škôlok pod štát len menší pokles
podielových daní do obcí (mil. eur, hotovosť)**

Zdroj: Ministerstvo financií SR, februárová daňová prognóza

Financie samospráv v schválenom rozpočte: príjmy

☒ V akruálnej účtovnej metodike (ESA 2010) príjmy z DPFO klesajú rýchlejšie, no rastú zasa granty a transfery

☒ Februárový daňový výbor mierne navýšil odhad DPFO pre obce (+28 mil. v 2025) aj daň z nehnuteľností (+15 mil.) pre dodatočné známe VZN

Tabuľka 2 - Príjmy a výdavky obcí

v tis. eur	2022 S	2023 S	2024 R	2024 OS	2025 N
Príjmy obcí spolu	6 827 865	8 206 526	7 133 599	7 664 734	7 658 092
z toho:					
▪ daňové príjmy	3 217 179	3 489 305	3 547 134	3 624 359	3 240 753
▪ nedaňové príjmy	657 040	748 024	700 000	780 000	775 000
▪ granty a transfery	2 041 271	3 091 986	2 056 465	2 450 375	2 832 339
▪ príjmové finančné operácie (FO)	912 375	877 211	830 000	810 000	810 000
príjmy z transakcií s fin. aktívami a pasívami	634 153	494 198	540 000	520 000	520 000
prostriedky z predchádzajúcich rokov	305 880	198 054	205 000	205 000	205 000
prevod prostriedkov z peňažných fondov	299 780	264 786	310 000	290 000	290 000
iné príjmové finančné operácie	28 492	31 357	25 000	25 000	25 000
prijaté úvery	278 222	383 013	290 000	290 000	290 000

Zdroj: Rozpočet verejnej správy 2025-27, prílohová časť

Financie samospráv v schválenom rozpočte: výdavky

☞ Rozpočtuje sa pokles kapitálových výdavkov, podobne ako v návrhu v októbri, čo nemusí byť realistické

☞ Rozpočtuje sa nárast hrubého dlhu za všetky samospráv len o 3 mil. eur (zvyčajne je to viac)

☞ Počíta sa so zhruba nezmenenou zamestnanosťou (205-206 tisíc osôb)

☞ Mierny pokles výdavkov na verejné služby

Tabuľka 2 - Príjmy a výdavky obcí

v tis. eur	2022 S	2023 S	2024 R	2024 OS	2025 N
Výdavky obcí spolu	6 368 734	7 580 396	6 821 849	7 315 758	7 275 615
z toho:					
▪ bežné výdavky	5 189 904	5 945 021	6 049 454	6 190 905	6 348 629
mzdy a odvody	2 783 354	3 081 717	3 356 273	3 356 273	3 538 233
tovary a služby	1 590 710	1 849 482	1 871 830	1 911 510	1 990 124
bežné transfery	800 818	986 216	806 351	888 122	785 273
splácanie úrokov	15 022	27 606	15 000	35 000	35 000
▪ kapitálové výdavky	974 795	1 372 586	537 395	859 853	661 986
▪ výdavkové finančné operácie (FO)	204 035	262 789	235 000	265 000	265 000
úvery a účasť na majetku	32 215	50 699	35 000	35 000	35 000
splácanie istiny	171 820	212 090	200 000	230 000	230 000

Zdroj: Rozpočet verejnej správy 2025-27, prílohová časť

**Ďakujem za
pozornosť!**

 VÚB BANKA

Bank of **INTESA** **SANPAOLO**